

PROGRAMA
aferentă examenului de aptitudini
în vederea obținerii calității de contabil autorizat,
sesiunea 2017

1. CONTABILITATE

Capitolul I
CONTABILITATE ȘI RAPORTARE FINANCIARĂ CONFORME
REGLEMENTĂRILOR NAȚIONALE

I. Contabilitatea și raportarea financiară a entităților economice:

- 1. Obligații care revin, potrivit legii, persoanelor juridice, pe linia organizării și conducerii contabilității.**
- 2. Regimul documentelor financiar - contabile**
- 3. Aria de aplicare a OMFP nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, moneda de raportare și criteriile de mărime**
- 4. Principiile contabile generale. Reguli generale privind recunoașterea și evaluarea.**
- 5. Contabilitatea activelor imobilizate** (definiții, delimitări, recunoaștere și scoatere din evidență, sistemul de conturi, evaluarea inițială, cheltuieli ulterioare, evaluarea la data bilanțului, amortizarea, ajustările pentru depreciere, reevaluarea imobilizărilor corporale, cedarea și casarea, imobilizări corporale utilizate în baza contractelor de leasing, tratamente contabile aferente imobilizărilor necorporale, imobilizărilor corporale, investițiilor imobiliare, activelor biologice productive, activelor corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale, transferuri între diferite categorii de active, active primite prin transfer de la clienți, imobilizări financiare, cerințe de prezentări de informații).
- 6. Contabilitatea activelor circulante** (definiții, delimitări, recunoaștere și scoatere din evidență, sistemul de conturi, evaluarea inițială, evaluarea la data bilanțului, evaluarea la ieșire, tratamente contabile pentru diferitele categorii de stocuri, pentru investițiile financiare pe termen scurt și pentru casa și conturile la bănci, transferuri între diferite categorii de active și cerințe de prezentări de informații).
- 7. Contabilitatea terților** (definiții, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea decontărilor cu clienții, furnizorii, asigurările și protecția socială, bugetul statului și fondurile speciale, debitorii și creditorii diverși, contabilitatea datoriilor financiare pe termen scurt, ajustările pentru deprecierea creanțelor, contabilitatea cheltuielilor și a veniturilor în avans, cerințe de prezentări de informații).

8. **Contabilitatea subvențiilor** (recunoașterea subvențiilor, recunoașterea veniturilor din subvențiile aferente activelor, recunoașterea veniturilor din subvențiile aferente veniturilor, subvențiile nemonetare la valoarea justă, rambursări de subvenții, cerințe de prezentări de informații).
9. **Contabilitatea capitalurilor** (definiții, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea capitalului social, contabilitatea primelor și rezervelor, contabilitatea rezultatului reportat și a rezultatului exercițiului, inclusiv corectarea erorilor contabile, repartizarea profitului, contabilitatea datoriilor financiare pe termen lung, contabilitatea provizioanelor, datoriilor și activelor contingente (definiții, delimitări și recunoaștere, evaluare, delimitarea provizioane – datorii contingente, delimitarea active – active contingente, utilizarea provizioanelor, categorii de provizioane, rambursarea provizioanelor, prezentări de informații)).
10. **Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor** (recunoaștere, evaluare, sistemul de conturi, tratamente contabile aferente diferitelor categorii de venituri (venituri din vânzarea bunurilor, venituri din prestări de servicii, venituri din chirii și redevențe, venituri din dobânzi și dividende, alte venituri)).
11. **Contabilitatea elementelor extrabilanțiere** (delimitări, structuri, angajamente acordate și primite, operații în afara bilanțului, active și datorii contingente).
12. **Lucrări pregătitoare în vederea întocmirii situațiilor financiare** (delimitări, stabilirea balanței conturilor înainte de inventariere, inventarierea generală, operații de regularizare, evenimente ulterioare datei bilanțului, balanța conturilor după inventariere).
13. **Sistemul contabil și de control intern**

II. Contabilitate de gestiune:

1. **Calculul costului** (clasificarea costurilor, pierderile, producția în curs de execuție, repartizarea costurilor indirecte, imputarea rațională).
2. **Sistemul conturilor de gestiune.**
3. **Raportarea internă a informației din contabilitatea de gestiune.**

BIBLIOGRAFIE:

1. *Legea contabilității nr. 82/1991*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 20 octombrie 2009.

4. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 9 decembrie 2015.
5. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 895/2017 pentru aprobarea Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2017 a operatorilor economici, precum și pentru reglementarea unor aspecte contabile*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 463 din 21 iunie 2017.
6. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 12 ianuarie 2004.
7. ****, Ghid practic de aplicare a Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aprobate prin OMFP nr. 1.802/2014*, Editura CECCAR, București, 2015.
8. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017.

2. FISCALITATE

I. Noțiuni generale de fiscalitate (Principii și reguli bugetare, principiile dreptului fiscal definite de Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, clasificarea impozitelor, elementele impozitului, rata fiscalității.)

II. Impozitul pe profit:

1. Sfera de cuprindere a impozitului. Contribuabilii și baza de impozitare.
2. Perioada impozabilă.
3. Cotele de impozitare.
4. Facilitățile fiscale acordate la stabilirea profitului impozabil.
5. Determinarea rezultatului fiscal.
6. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.
7. Declararea, reținerea și plata impozitului pe dividende.
8. Reorganizările, lichidările, alte transferuri de active și achizițiile de titluri de participare.
9. Aspecte internaționale. Rezultatul fiscal al unui sediu permanent.

III. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor:

1. Definiția microîntreprinderii.
2. Reguli de aplicare a sistemului de impunere pe veniturile microîntreprinderilor.
3. Baza impozabilă.
4. Cotele de impozitare.
5. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.
6. Leșirea din sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderilor.

IV. Impozitul specific unor activități:

1. Sfera de cuprindere a impozitului.
2. Reguli de aplicare a impozitului specific.
3. Modalitatea de calcul al impozitului specific în funcție de activități.
4. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.

V. Impozitul pe venit:

1. Sfera de aplicare. Contribuabilii și baza de impozitare.
2. Perioada impozabilă.
3. Cotele de impozitare.
4. Impozitarea veniturilor din activități independente.
5. Impozitarea veniturilor din salarii și asimilate salariilor.
6. Impozitarea veniturilor din cedarea folosinței bunurilor.
7. Impozitarea veniturilor din investiții (dividende și dobânzi).
8. Impozitarea veniturilor din pensii.
9. Impozitarea veniturilor din activități agricole, silvicultură și piscicultură.
10. Impozitarea veniturilor din premii și din jocuri de noroc.
11. Impozitarea veniturilor din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal.
12. Impozitarea veniturilor din alte surse.
13. Determinarea venitului net anual impozabil și a impozitului pe venitul net anual impozabil.

VI. Contribuțiile sociale obligatorii:

1. Contribuabilii sistemelor de asigurări sociale.
2. Categoriile de venituri supuse contribuțiilor sociale obligatorii.
3. Baza de calcul al contribuțiilor sociale individuale și al celor datorate de angajatori, entități asimilate angajatorului și orice plătitor de venituri de natură salarială sau asimilate salariilor.
4. Cotele de contribuții sociale obligatorii.
5. Calculul, reținerea și virarea contribuțiilor sociale.
6. Depunerea declarațiilor.

VII. Impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți și impozitul pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România:

1. Sfera de cuprindere a impozitului.
2. Contribuabili.
3. Veniturile impozabile obținute din România de nerezidenți.
4. Scutiri de la impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți.
5. Cotele de impozitare.
6. Coroborarea prevederilor Codului fiscal cu cele ale convențiilor de evitare a dublei impuneri și ale legislației Uniunii Europene.
7. Certificatul de rezidență fiscală.
8. Certificatul de atestare a impozitului plătit în România de nerezidenți.

9. Stabilirea impozitului pe reprezentanțe – contribuabili, impozitul stabilit, termene de plată a impozitului și depunerea declarației fiscale.
10. Obligații declarative și de plată.

VIII. Impozitele și taxele locale (impozitul și taxa pe clădiri, impozitul și taxa pe teren, impozitul pe mijloacele de transport, obligații declarative și de plată)

IX. Taxa pe valoarea adăugată:

1. Aplicarea teritorială.
2. Persoanele impozabile.
3. Operațiunile cuprinse în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată.
4. Locul operațiunilor cuprinse în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată.
5. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată.
6. Sistemul de TVA la încasare.
7. Baza de impozitare.
8. Cotele de taxă pe valoarea adăugată.
9. Operațiunile scutite de taxa pe valoarea adăugată.
10. Regimul deducerilor.
11. Deducerea taxei pentru persoana impozabilă cu regim mixt și persoana parțial impozabilă.
12. Perioada fiscală.
13. Măsuri de simplificare.
14. Înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată.
15. Documente și declarații specifice. Obligații de plată.

X. Accizele:

1. **Regimul accizelor armonizate:** sfera de aplicare, faptul generator, eliberarea pentru consum, exigibilitatea, calculul accizelor, termenul de plată, plătitorii de accize, regimul de antrepozitare fiscală, obligațiile plătitorilor de accize, scutirile și exceptările de la plata accizelor, restituirile de accize.
2. **Alte produse accizabile:** sfera de aplicare, calculul accizelor, plătitorii, exigibilitatea, termenul de plată, scutirile de la plata accizelor.

XI. Procedura fiscală:

1. **Procedura înregistrării fiscale:**
 - modalitățile de înregistrare fiscală;
 - termenul de depunere a declarației de înregistrare fiscală;
 - declararea filialelor și sediilor secundare;
 - modificările ulterioare înregistrării fiscale.
2. **Procedura stabilirii și declarării impozitelor și taxelor:**
 - stabilirea creanțelor fiscale;
 - forma și conținutul declarațiilor fiscale;
 - depunerea declarațiilor fiscale;

- corectarea declarațiilor fiscale;
- prescripția dreptului de a stabili creanțe fiscale;
- sarcina probei;
- estimarea bazei de impunere.

3. Plata impozitelor și taxelor:

- reguli privind efectuarea plății;
- ordinea stingerii obligațiilor fiscale;
- creanțele fiscale accesorii în cazul plății cu întârziere a impozitelor și taxelor;
- prescripția dreptului de a efectua executarea silită;
- somația și titlul executoriu.

4. Procedura contestării actelor administrative fiscale:

- termenul de depunere a contestației;
- retragerea contestației;
- forma și conținutul contestației;
- suspendarea executării actului administrativ fiscal.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Hotărârea Guvernului nr. 1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 13 ianuarie 2016, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Legea nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 812 din 14 octombrie 2016.
4. *Ordinul ministrului turismului și al ministrului finanțelor publice nr. 264/464/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 14 aprilie 2017.
5. *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare.
6. *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 13 august 2002, cu modificările și completările ulterioare.
7. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1099/2016 pentru reglementarea unor aspecte privind rezidența în România a persoanelor fizice*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 29 iulie 2016.
8. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de acces la stagiul pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a VI-a, revizuită, Editura CECCAR, București, 2017.

3. DREPT

I. Regimul juridic privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale:

1. Caracterul general al conceptului de „profesionist” potrivit art. 3 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și corelarea acestuia cu noțiunea de întreprindere.
2. Condițiile necesare înregistrării și autorizării celor trei forme de organizare a activităților economice desfășurate de către persoane fizice: persoana fizică autorizată, întreprinderea individuală, întreprinderea familială.
3. Regimul juridic al persoanei fizice autorizate, al întreprinderii individuale și al întreprinderii familiale.
4. Patrimoniul de afecțiune și patrimoniul profesional individual, în accepțiunea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare.

II. Societatea cu personalitate juridică reglementată de Legea nr. 31/1990 – una dintre formele societare prevăzute și de Codul civil în Capitolul VII din Titlul IX al Cărții V:

1. Contractul de societate – condiții de fond și de formă; forme societare.
2. Societatea reprezintă o persoană juridică de naționalitate română; capacitatea juridică și atributele de identificare a societăților: firmă, emblemă, sediu etc.
3. Obligațiile sociale – modul în care asociații/acționarii răspund pentru aceste obligații sociale.

III. Constituirea și înmatricularea societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

1. Actul constitutiv – mențiuni; condiții de fond și condiții de formă.
2. Capitalul social subscris și vărsat în faza constituirii. Evaluarea aportului în natură, răspunderea fondatorilor și a primilor membri ai consiliului de administrație, respectiv a directoratului și a consiliului de supraveghere pentru subscrierea capitalului social, existența capitalului vărsat. Mijloace de verificare a capitalului vărsat și asigurarea integrității acestuia.
3. Acțiunile și părțile sociale – caracterizare și mod de transmitere. Drepturile și obligațiile deținătorilor de acțiuni și părți sociale. Situația acțiunilor nominative și a părților sociale care nu au fost integral achitate (nu s-au efectuat vărsăminte).
4. Formalități specifice pentru constituirea societății pe acțiuni prin subscriere publică.
5. Înmatricularea societăților în registrul comerțului și efectele înmatriculării.
6. Efectele încălcării cerințelor legale de constituire a societăților cu personalitate juridică.

IV. Funcționarea societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

1. Reguli comune privind funcționarea societăților cu personalitate juridică:

- Regimul juridic al aporturilor la capitalul social;
- Regimul juridic al dividendelor;
- Rezervele societății: categorii de rezerve, modul de constituire a rezervelor;

- Obligațiile și răspunderea administratorilor societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990.

2. Funcționarea societăților pe acțiuni:

- Adunările generale ale acționarilor (AGA): tipuri, modalități de convocare, atribuții, adoptarea hotărârilor, anularea hotărârilor AGA;
- Administrarea societăților pe acțiuni: sistemul unitar (consiliul de administrație și directorii); sistemul dualist (directoratul și consiliul de supraveghere); reguli comune de administrare a acestor societăți;
- Auditul financiar și auditul intern;
- Regimul juridic al acțiunilor;
- Regimul juridic al obligațiunilor.

3. Funcționarea societăților cu răspundere limitată (SRL):

- Regimul juridic al părților sociale emise de SRL;
- Conducerea, administrarea și controlul societăților cu răspundere limitată (SRL);
- Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic – particularități.

4. Modificarea actului constitutiv al societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

- Dispoziții comune de modificare a actului constitutiv;
- Modificarea societăților: schimbarea denumirii, a sediului, a formei societare, înființarea de sucursale, puncte de lucru etc.;
- Modificarea structurii interne a societăților: excluderea și retragerea asociaților; revocarea administratorilor;
- Modificarea capitalului social: reducerea capitalului social; majorarea capitalului social.

V. Obligațiile profesionale ale persoanelor fizice și juridice care desfășoară activități economice:

1. Înregistrarea în registrul comerțului. Răspunderea pentru neefectuarea înregistrării.
2. Constituirea fondului de comerț. Operațiuni asupra fondului de comerț.
3. Desfășurarea activităților economice cu respectarea regulilor concurenței loiale.

VI. Dispoziții legale privind desfășurarea activităților de evidență electronică a personalului și de salarizare

VII. Contracte civile (dispoziții generale, tipuri de contracte)

BIBLIOGRAFIE:

1. *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Legea societăților nr. 31/1990*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, publicată în Monitorul

- Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 25 aprilie 2008, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin *Legea nr.182/2016 pentru aprobarea O.U.G. nr.44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 828 din 19 octombrie 2016.
4. *Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 4 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare.
 5. *Legea nr. 152/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul înregistrării în registrul comerțului*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 519 din 13 iulie 2015.
 6. *Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 29 iunie 2004, cu modificările și completările ulterioare.
 7. *Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii*, actualizată și republicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 345 din 18 mai 2011.
 8. *Hotărârea nr. 500/2011 privind registrul general de evidență a salariaților*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 372 din 27 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare.
 9. *Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați*, modificată prin *Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 548 din 12 iulie 2017, intrare în vigoare din 15 iulie 2017.
 10. ***, *Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de acces la stagiul pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a VI-a, revizuită, Editura CECCAR, București, 2017.

4. DOCTRINA ȘI DEONTOLOGIA PROFESIEI CONTABILE

- I. Organizarea profesiei contabile în România**
- II. Organizarea și funcționarea CECCAR.**
- III. Etica în profesia contabilă**

BIBLIOGRAFIE:

1. *Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
2. ***, *Codul etic național al profesioniștilor contabili*, Editia a V a revizuită și adăugită, colectia Doctrina - Deontologie, Editura CECCAR, 2011, http://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2011/09/Codul_etic_2011.pdf
3. *Regulamentul de organizare și funcționare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România republicat*, cu modificările și completările ulterioare.
4. ***, *Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017